

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/8/2005

POLACY O ZJAWISKU HANDLU KOBIEȘAMI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Handel kobietami nie jest w Polsce zjawiskiem nowym¹, lecz jego nasilenie można zaobserwować po roku 1989. Na ogół ofiary tego procederu rekrutowane są w dwojaki sposób: „na pracę” lub „na miłość”². W pierwszym przypadku kobiety werbowane są za pomocą atrakcyjnych ofert pracy za granicą, a następnie groźbą, szantażem bądź przemocą zmuszane do prostytucji. W drugim przypadku sprawca procederu, najczęściej na stałe mieszkający poza Polską, udając emocjonalne zaangażowanie nakłania swoją przyszłą ofiarę do odwiedzenia go za granicą, a dalej sprawy przebiegają tak samo jak w sytuacji rekrutacji „na pracę”.

Skala handlu kobietami nie jest tak naprawdę znana. Oficjalne statystyki, np. sprawy zakończone prawomocnym wyrokiem sądu, stanowią jedynie wierzchołek góry lodowej. Poza nimi są sprawy sądowe, które nie kończą się skazaniem sprawców. Ponadto, jak wiadomo, nie wszystkie przypadki handlu kobietami znajdują swój finał w sądzie. Zdarza się, że policja lub prokuratura prowadzi śledztwa, które z różnych powodów nie kończą się aktem oskarżenia. Niektórym ofiarom udaje się wyrwać z tego procederu, lecz nigdy potem nie ujawniają tego faktu. Inne ofiary godzą się z tą sytuacją i nadal pozostają w takim układzie, nie kwestionując go. Istnieje też grupa kobiet, które deportowane z racji nielegalnego pobytu nie mają nawet możliwości zgłoszenia tej sprawy odpowiednim organom. Pozostają wreszcie osoby, które w wyniku tego procederu tracą życie, nigdy nie składając zeznań³.

Niedostateczna wiedza o handlu kobietami i kierujących nim mechanizmach stanowi poważną barierę w zapobieganiu temu zjawisku i zwalczaniu go.

W grudniowym sondażu⁴ realizowanym na zlecenie Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn przy współpracy z Fundacją La Strada poruszyliśmy niektóre kwestie związane z problemem handlu kobietami. Z punktu widzenia walki z tym

¹ W roku 1981 szeroko opisywana była afera tzw. Dziwexu - państwowego przedsiębiorstwa rozrywkowego dostarczającego dziewczęta do Włoch.

² Por. *Handel ludźmi. Informacje o zjawisku* - 2004, La Strada. Fundacja przeciwko handlowi kobietami, Wydawnictwo Noktus, s.17.

³ *Tamże*, s.10.

⁴ Sondaż Omnibus przeprowadzono w dniach 9-17 grudnia 2004 roku na liczącej 894 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

procederem społeczny zasięg wiedzy o nim jest, jak się wydaje, sprawą niezwykle istotną. Chcieliśmy sprawdzić, czy i w jakim stopniu zjawisko handlu kobietami jest znane opinii publicznej. W tym kontekście nie można pominąć kwestii stosunku badanych do nielegalnych ofert pracy poza granicami kraju czy też opinii na temat ogłoszeń o atrakcyjnej pracy za granicą adresowanych wyłącznie do kobiet. Ważne jest, czy badani dostrzegają w nich potencjalne źródło zagrożenia. Z punktu widzenia prewencji handlu kobietami istotna wydaje się znajomość organizacji przeciwdziałających temu procederowi i pomagających jego ofiarom. Chcieliśmy się przekonać, jak dalece znana jest polskiemu społeczeństwu Fundacja La Strada - organizacja powołana do wyżej wspomnianych celów. Interesowało nas, jakie instytucje, zdaniem badanych, powinny zajmować się przeciwdziałaniem temu zjawisku. Ostatnia poruszana kwestia dotyczyła postrzeganej roli mediów w zakresie zapobiegania handlowi kobietami - czy według ankietowanych media mogą się przyczynić do ograniczenia ofiar tego procederu i czy dostępne w nich informacje są wystarczające, aby przestrzec kobiety.

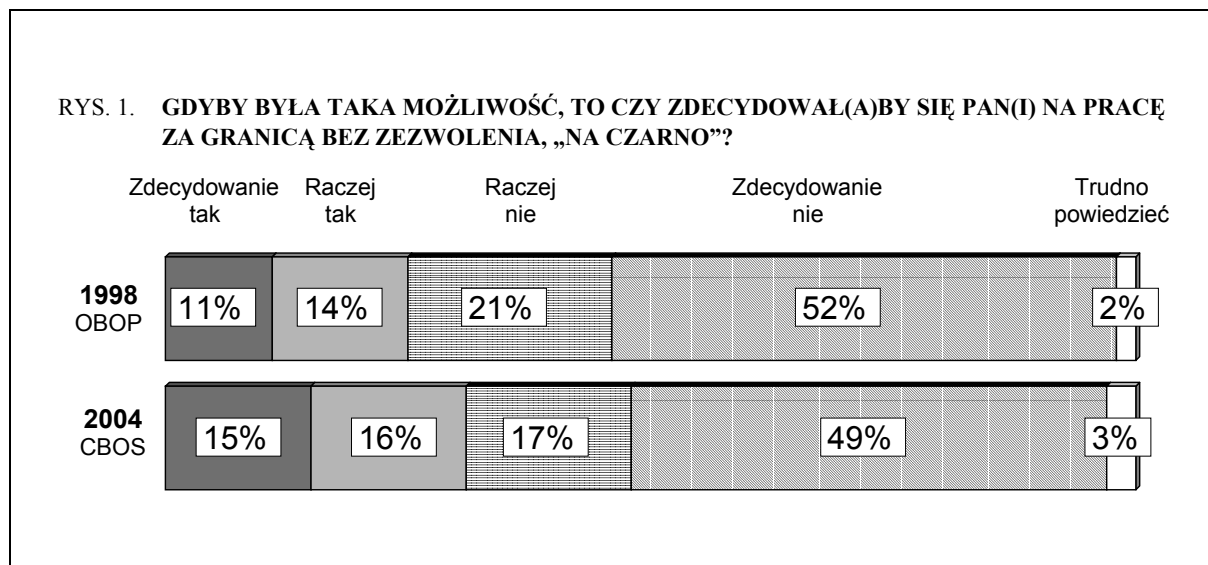
Uzyskane wyniki zestawiliśmy z rezultatami porównywalnego badania, które w lutym 1998 roku przeprowadził Ośrodek Badania Opinii Publicznej⁵. Przeanalizowaliśmy, jak w ciągu kilku lat dzielących oba sondaże zmieniło się w Polsce postrzeganie problemu handlu kobietami - w jakich wymiarach nastąpiły zmiany.

STOSUNEK DO PRACY „NA CZARNO” ZA GRANICĄ

Niemal jedna trzecia ogółu ankietowanych (31%) twierdzi, że zdecydowałaby się na pracę za granicą bez zezwolenia, „na czarno”, gdyby miała taką możliwość.

W stosunku do roku 1998 można zaobserwować niewielki wzrost zainteresowania tego typu pracą. Wówczas chęć jej podjęcia deklarował co czwarty badany (25%).

⁵ Badanie OBOP „Polacy o zjawisku handlu kobietami: wiedza o problemie, metody przeciwdziałania”. Sondaż ten przeprowadzono na próbie 1092 Polaków w wieku 15 lat i więcej, natomiast badanie CBOS zrealizowano na reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Polski. Odsetek osób mających od 15 do 17 lat wśród ludności Polski w wieku 15 lat i więcej jest na tyle niewielki, że oba sondaże można traktować jako porównywalne.

Na uwagę zasługuje fakt, że kobiety rzadziej niż mężczyźni deklarują chęć podjęcia takiej pracy (odpowiednio: 23% i 38%). Przyczyn tego zjawiska można szukać zarówno w mniejszej aktywności zawodowej kobiet, jak i w świadomości potencjalnie większych zagrożeń dla kobiet związanych z podjęciem nielegalnej pracy za granicą. Płeć nie jest jedynym czynnikiem różnicującym stosunek do pracy za granicą bez zezwolenia. Istotny jest także wiek, posiadane wykształcenie oraz dochody na jedną osobę w gospodarstwie domowym. Respondenci najmłodszy, mający od 18 do 24 lat, częściej niż przedstawiciele pozostałych grup wiekowych wyrażają zainteresowanie taką pracą. Niemal połowa najmłodszych ankietowanych (47%) deklaruje chęć podjęcia pracy „na czarno” za granicą. W pozostałych kategoriach wieku odsetek ten jest dużo niższy.

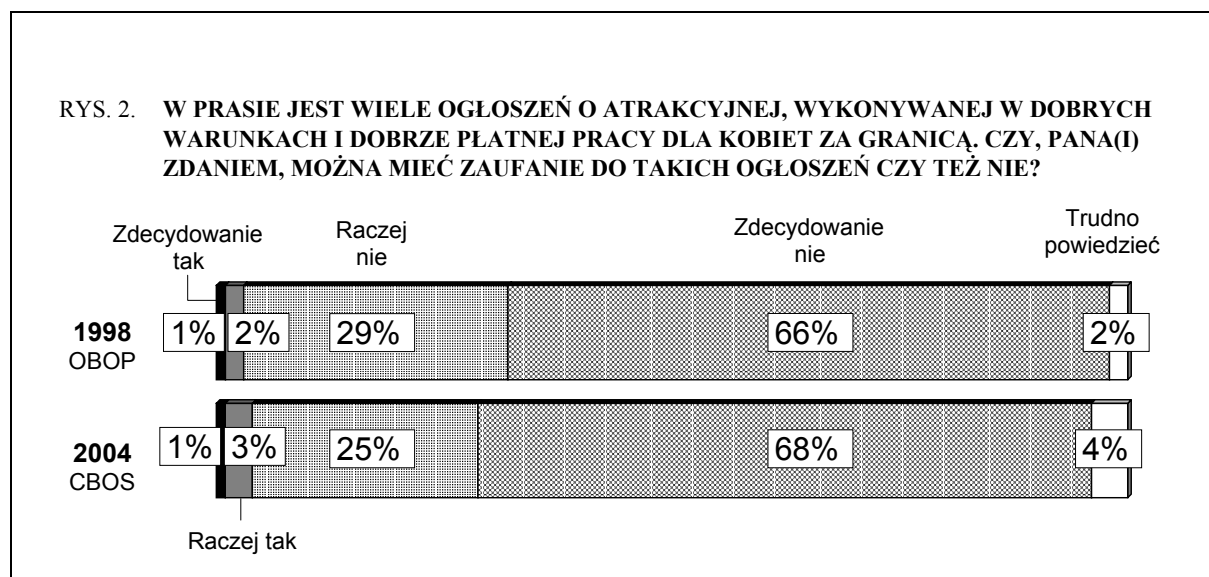
Relatywnie większe zainteresowanie pracą „na czarno” za granicą wykazują respondenci o najniższych dochodach - nieprzekraczających 500 zł na osobę w gospodarstwie domowym.

Podobne zależności społeczno-demograficzne wystąpiły w roku 1998. Wówczas także większe zainteresowanie podjęciem nielegalnej pracy za granicą deklarowali mężczyźni, ludzie młodzi oraz badani znajdujący się w gorszej sytuacji materialnej.

ZAUFIANIE DO ATRAKCYJNYCH OFERT PRACY ZA GRANICĄ DLA KOBIEC

Duża część ofert pracy za granicą kierowana jest wyłącznie do kobiet. Proponuje się im prace opiekunek dzieci i osób starszych, kelnerek, sprzątaczek, modelek i hostess. Oferty te często zawierają warunki dotyczące wieku (preferowane są kobiety młode), a nie wymagania co do wykształcenia, doświadczenia, znajomości języków obcych. W zamian oferuje się atrakcyjne warunki pracy, dobre wynagrodzenie, załatwienie wszelkich formalności, korzystne warunki finansowe na starcie (pożyczki na początek itp.).

Zapytaliśmy respondentów, czy ich zdaniem można mieć zaufanie do ukazujących się w prasie ogłoszeń o atrakcyjnej, wykonywanej w dobrych warunkach i dobrze płatnej pracy za granicą dla kobiet. Przekonanie, że nie można mieć zaufania do takich ogłoszeń, jest powszechne (93% wskazań). Ponad dwie trzecie ankietowanych (68%) podziela tę opinię zdecydowanie, a co czwarty (25%) wyraża swoje stanowisko w sposób bardziej umiarkowany, twierdząc, że raczej nie można mieć do nich zaufania. W ciągu ostatnich kilku lat stopień zaufania do tego rodzaju ogłoszeń praktycznie nie uległ zmianie.

Radykalizm postaw w ocenie tego zjawiska wiąże się z wiekiem. Najmłodszy ankietowany, mający od 18 do 24 lat, relatywnie rzadziej niż pozostali zdecydowanie nie ufają takim ogłoszeniom. Istotnym czynnikiem różnicującym stopień zaufania do tego typu ofert jest także wykształcenie. Badani z wykształceniem średnim oraz wyższym częściej niż inni w sposób zdecydowany deklarują nieufność w tej sprawie.

Warto postawić pytanie, czy badani deklarujący chęć podjęcia pracy za granicą „na czarno” częściej niż pozostali uważają, że można mieć zaufanie do omawianych ogłoszeń.

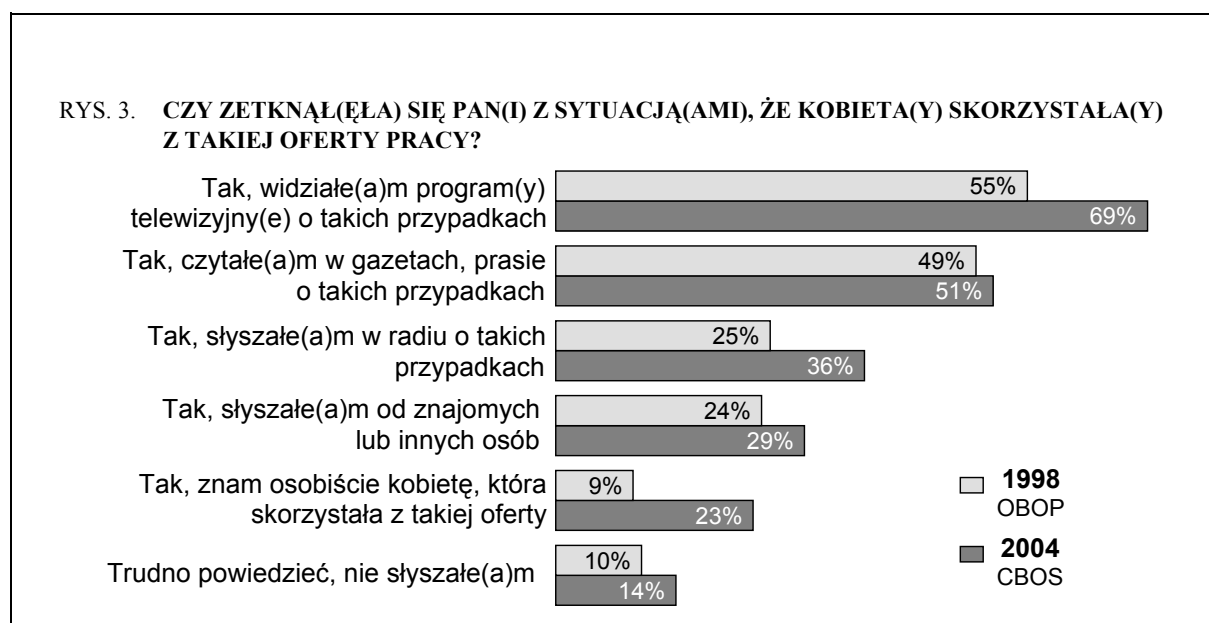
Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, można mieć zaufanie do atrakcyjnych ofert pracy za granicą dla kobiet?	Gdyby była taka możliwość, to czy zdecydował(a)by się Pan(i) na pracę za granicą bez zezwolenia, „na czarno”?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	4	3
Nie	94	93
Trudno powiedzieć	2	4
Ogółem	100	100

Okazuje się, że gotowość podjęcia takiej pracy nie różnicuje w sposób istotny zaufania do atrakcyjnych zagranicznych ofert pracy przeznaczonych wyłącznie dla kobiet.

ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT KORZYSTANIA PRZEZ KOBIETY Z ATRAKCYJNYCH OFERT PRACY ZA GRANICĄ

Tak samo jak w 1998 roku, o przypadkach korzystania z atrakcyjnych ofert pracy za granicą dla kobiet respondenci najczęściej dowiadywali się z telewizji (69%), a w dalszej kolejności z prasy (51%) oraz radia (36%).

Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Relatywnie rzadziej o tego typu sytuacjach badani dowiadywali się od znajomych lub innych osób (29%) bądź też deklarowali, że znają osobiście kobietę, która skorzystała z takiej oferty pracy (23%).

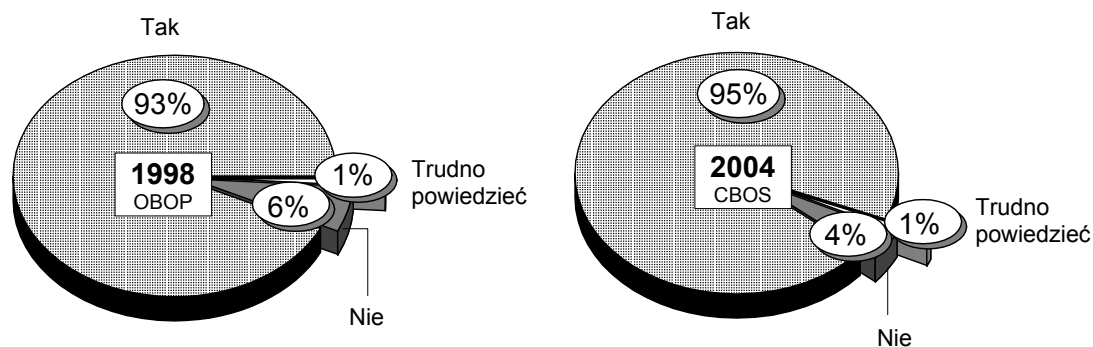
Z przypadkami korzystania z atrakcyjnych ofert pracy dla kobiet za granicą Polacy stykają się zdecydowanie częściej niż przed kilkoma laty. Dotyczy to wszystkich źródeł pozyskiwania informacji na ten temat. Wyniki badania wskazują, że przypadki podejmowania przez kobiety takiej pracy są częstsze, co znajduje szersze odzwierciedlenie w mediach. Należy podkreślić, że nie pytaliśmy o pracę nielegalną, lecz ogólnie o prace atrakcyjne dla kobiet. Może tu chodzić o legalne prace dla opiekunek dzieci, kelnerek, pielęgniarek, co może wynikać z większej niż przed kilkoma laty otwartości zachodnich rynków pracy dla Polaków.

ŚWIADOMOŚĆ WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA HANDLU Kobietami

Świadomość występowania zjawiska handlu kobietami jest powszechna. Niemal wszyscy ankietowani (95%) zetknęli się z tym problemem - słyszeli o nim lub czytali. W zadanym pytaniu handel kobietami określono jako werbowanie i wywożenie kobiet do pracy w innych krajach, przy jednoczesnym wprowadzaniu ich w błąd co do rodzaju lub warunków pracy i płacy oraz uniemożliwianiu im zmiany pracy bądź powrotu do kraju.

Od roku 1998 świadomość występowania zjawiska handlu kobietami utrzymuje się na tym samym poziomie.

RYS. 4. CZY SŁYSZAŁ(A) PAN(I) LUB CZYTAŁ(A) O HANDLU KOBIEtAMI, TZN. O WERBOWANIU, WYWOŻENIU KOBIEt DO PRACY W INNYCH KRAJACH, PRZY JEDNOCZESNYM WPROWADZANIU ICH W BŁĄD CO DO RODZAJU LUB WARUNKÓW PRACY I PŁACY ORAZ UNIEMOŻLIWIANIU IM ZMIANY PRACY BĄDŹ POWROTU DO KRAJU?

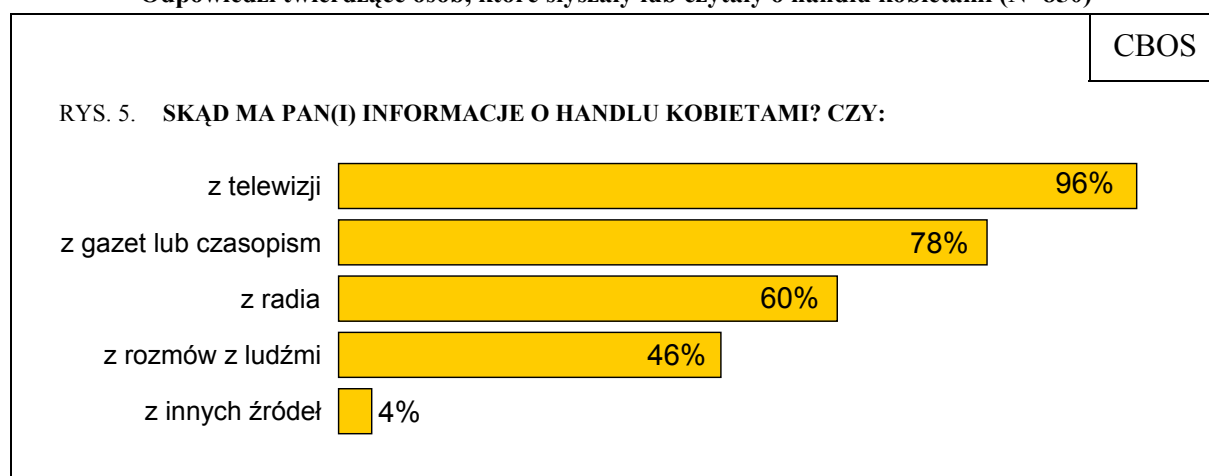

ŹRÓDŁA INFORMACJI O HANDLU KOBIEȦMI

Głównym źródłem informacji na temat handlu kobietami jest telewizja. Niemal wszystkie osoby, które o tym problemie słyszały lub czytały (96%), dowiedziały się o nim z telewizji.

Wiedzę o handlu kobietami większość ankietowanych czerpie również z prasy (78%) oraz radia (60%). Niemal połowa (46%) deklaruje, że sposobem pozyskiwania informacji na ten temat są bezpośrednie rozmowy z ludźmi.

Odpowiedzi twierdzące osób, które słyszały lub czytały o handlu kobietami (N=850)

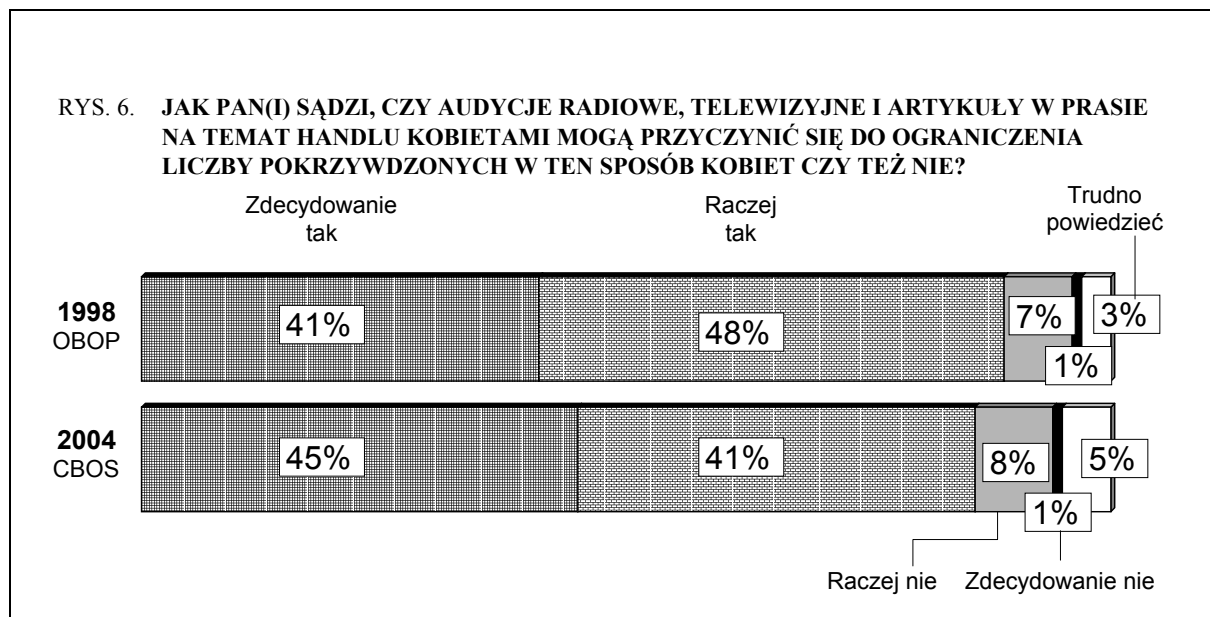

Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać wszystkie odpowiedzi

Sytuacja w zakresie źródeł pozyskiwania informacji na temat handlu kobietami nie uległa zasadniczym zmianom w stosunku do roku 1998. Wtedy także głównym źródłem zdobywania wiedzy była telewizja, a następnie prasa i radio.

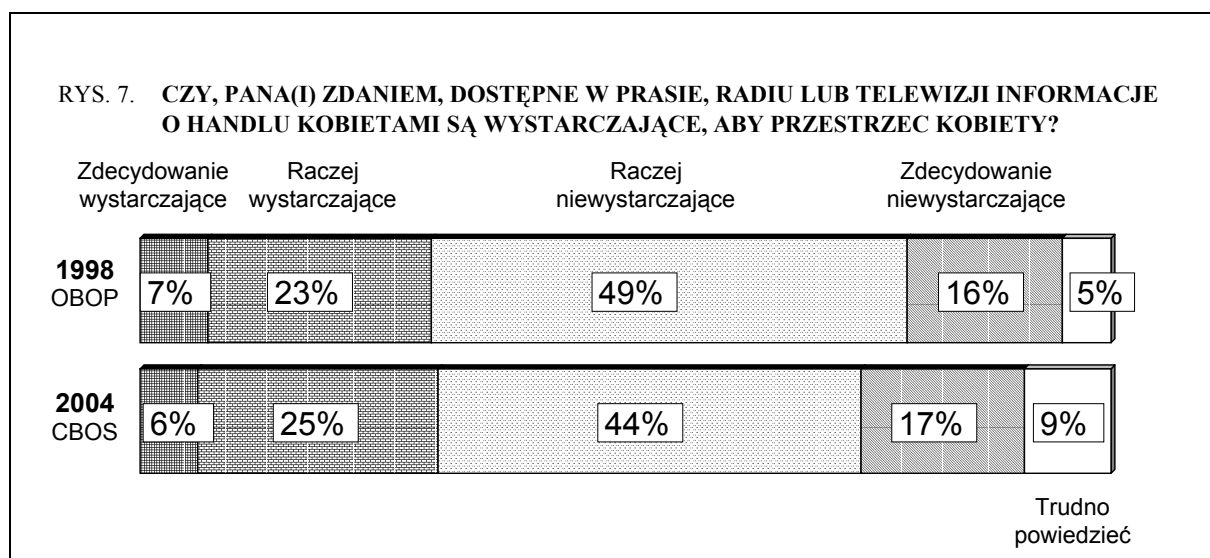
PREWENCYJNA ROLA MEDIÓW

Tak samo jak w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych dominuje w społeczeństwie (86% wskazań) przekonanie, że media poprzez nagłaśnianie problemu handlu kobietami i różnego rodzaju kampanie informacyjne mogą przyczynić się do zmniejszenia liczby ofiar tego procederu.

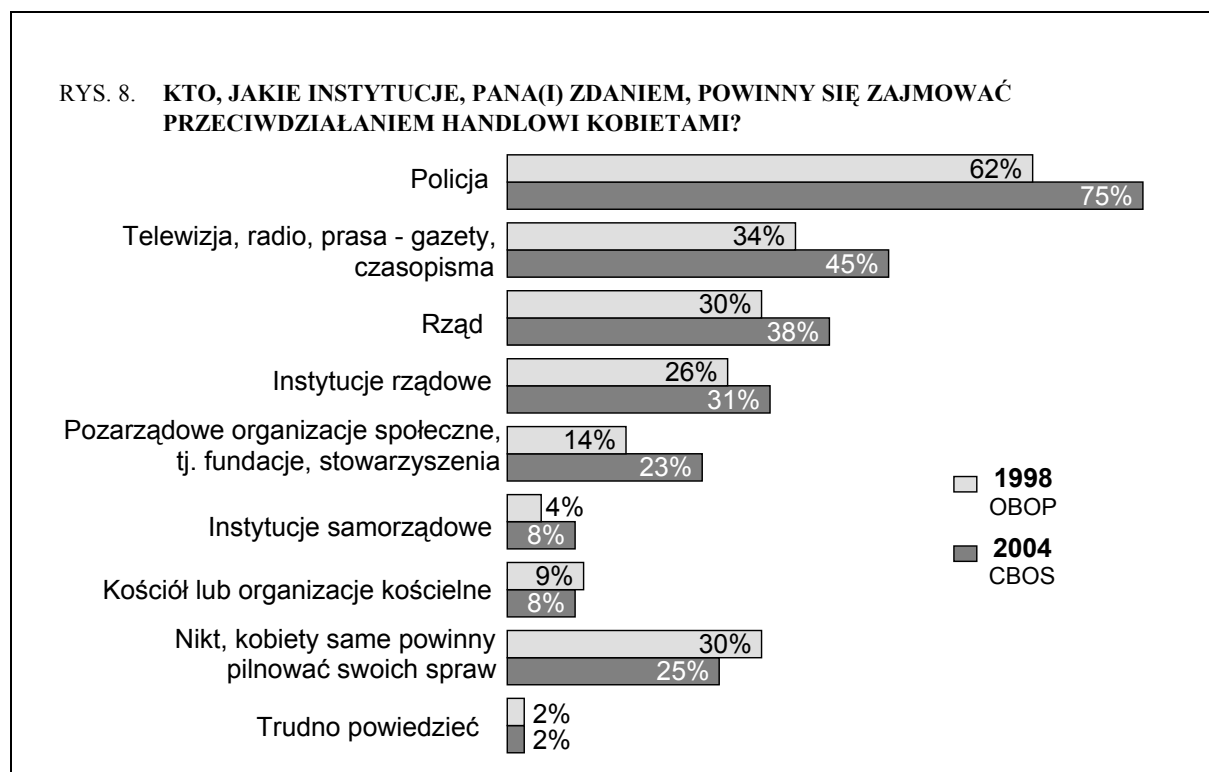
Na postrzeganie prewencyjnej roli mediów ma wpływ wykształcenie - respondenci z wyższym wykształceniem dostrzegają ją częściej niż pozostali. Niemal wszyscy mający wyższe wykształcenie (95%) uważają, że media mogą aktywnie przeciwdziałać handlowi kobietami.

Polacy dostrzegają prewencyjne możliwości mediów w zakresie ograniczania liczby ofiar handlu kobietami. Jednocześnie zdecydowana większość uważa, że dostępne w środkach masowego przekazu informacje na temat tego procederu są niewystarczające, aby przestrzec kobiety. W 2004 roku przekonanie o niewystarczającym oddziaływaniu mediów w tym zakresie wyrażano niemal równie często jak w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych.

JAKIE INSTYTUCJE POWINNY SIĘ ZAJMOWAĆ PRZECIWDZIAŁANIEM HANDLOWI KOBIECIAMI

Przedstawiając respondentom listę różnego rodzaju instytucji prosiliśmy o wskazanie nie więcej niż trzech, które ich zdaniem powinny zajmować się przeciwdziałaniem handlowi kobietami.

Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać trzy instytucje

Tak samo jak w roku 1998, większość ankietowanych (75%) sądzi, że problemem tym powinna zajmować się przede wszystkim policja. Inne instytucje wskazywano już znacznie rzadziej - relatywnie często telewizję, radio, prasę (45%), a także rząd (38%) oraz instytucje rządowe (31%).

Na uwagę zasługuje fakt, że w 2004 roku wszystkie wymienione instytucje - poza Kościołem lub organizacjami kościelnymi - wskazywano częściej niż przed kilkoma laty. W przypadku Kościoła i organizacji kościelnych odsetek wskazań pozostał na tym samym poziomie.

Największy wzrost oczekiwań w zakresie zapobiegania handlowi kobietami nastąpił w odniesieniu do policji (o 13 punktów procentowych), mediów (o 11 punktów procentowych), a także rządu (o 8 punktów procentowych).

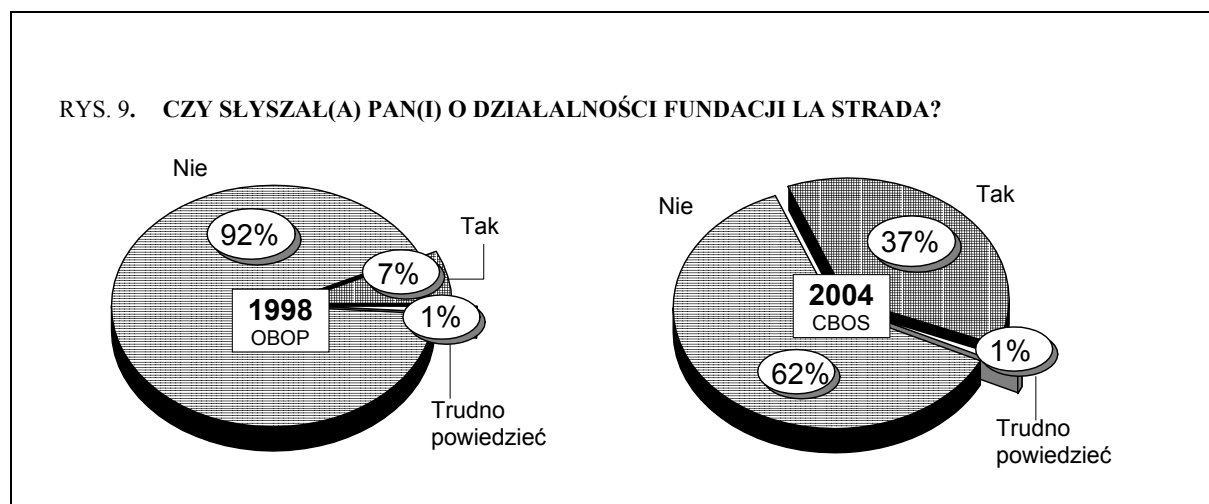
Nieznacznie zmalała natomiast (o 5 punktów - do 25%) liczba badanych wyrażających pogląd, że kobiety same powinny pilnować swoich spraw i w tym przypadku wsparcie instytucjonalne nie jest potrzebne.

O tym, że kobiety same powinny pilnować swoich spraw, poszczególne grupy społeczno-demograficzne nie są przekonane w równym stopniu. Opinię tę rzadziej wyrażają badani do 35 roku życia, osoby mieszkające w największych miastach (liczących 501 tys. i więcej ludności), respondenci z wyższym wykształceniem.

W ostatnich latach w społecznej świadomości ugruntowało się i umocniło przekonanie, że obowiązek przeciwdziałania handlowi kobietami spoczywa na konkretnych instytucjach, a nie jest to wyłącznie problem kobiet.

ZNAJOMOŚĆ DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI LA STRADA

Z uwagi na profil działalności Fundacji La Strada - zajmującej się przeciwdziałaniem handlowi kobietami i pomocą ofiarom tego procederu - zadaliśmy pytanie o znajomość tej instytucji. W ostatnich latach można zaobserwować zdecydowany wzrost rozpoznawalności tej organizacji. W roku 1998 zaledwie 7% ankietowanych słyszało o działalności La Strady, w 2001⁶ - nieco więcej niż jedna czwarta (26%), a w 2004 - ponad jedna trzecia (37%).

⁶ Por. komunikat CBOS „Wiedza i opinie o handlu kobietami”, wrzesień 2001.

Znajomość Fundacji La Strada związana jest z poziomem wykształcenia, wielkością miejscowości zamieszkania, a także z oceną warunków materialnych gospodarstwa domowego. O działalności tej instytucji częściej słyszeli mieszkańcy dużych miast (powyżej 101 tysięcy i więcej ludności), respondenci lepiej oceniający warunki materialne własnego gospodarstwa domowego, a także osoby lepiej wykształcone.

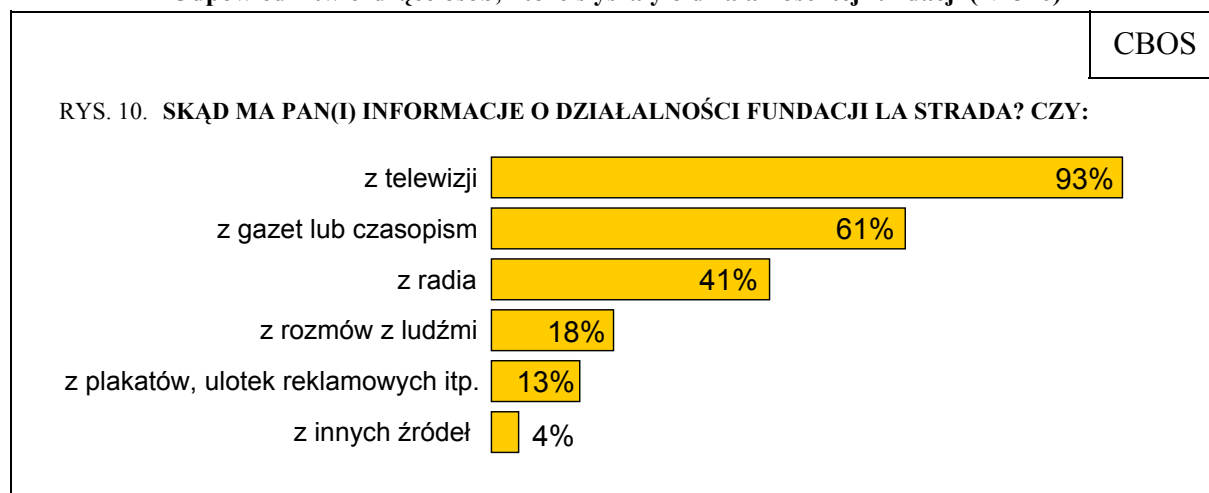
Wyniki badania wskazują, że kobiety deklarujące chęć podjęcia nielegalnej pracy za granicą częściej niż pozostałe twierdzą, że słyszały o działalności La Strady (41% do 33%).

Tabela 2

Czy słyszała Pani o działalności Fundacji La Strada?	Gdyby była taka możliwość, to czy zdecydowałaby się Pani na pracę za granicą bez zezwolenia, „na czarno”?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	41	33
Nie	54	65
Trudno powiedzieć	5	2
Ogółem	100	100

Podobnie jak w przypadku poinformowania o problemie handlu kobietami głównym źródłem wiedzy o działalności Fundacji La Strada jest telewizja (93%), a następnie prasa (61%) i radio (41%). Dużo mniej osób czerpie informacje na temat tej fundacji z rozmów ludźmi (18%) czy też z plakatów i ulotek reklamowych (13%).

Odpowiedzi twierdzące osób, które słyszały o działalności tej fundacji (N=326)

Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać wszystkie odpowiedzi

Świadomość występowania zjawiska handlu kobietami jest w społeczeństwie niemal powszechna i od roku 1998 utrzymuje się na tym samym poziomie. Takie same jak wówczas są również główne źródła uzyskiwania informacji na ten temat - zdecydowanie dominuje telewizja, na drugim miejscu lokuje się prasa, a na trzecim radio. W zbliżony sposób w stosunku do roku 1998 postrzegana jest rola mediów w zakresie przeciwdziałania temu problemowi. Według zdecydowanej większości ankietowanych są one bardzo dobrym środkiem prewencji, lecz niedostatecznie wykorzystywanym. Informacje podawane w mediach są bowiem niewystarczające, aby przestrzec kobiety. Także stosunek do nielegalnej pracy za granicą nie uległ zasadniczym zmianom - w porównaniu z rokiem 1998 można zaobserwować jedynie niewielki wzrost zainteresowania tego typu aktywnością. Stopień zaufania do ogłoszeń o atrakcyjnej dla kobiet pracy za granicą także praktycznie się nie zmienił - nadal charakterystyczna jest dla polskiej opinii publicznej nieufność do takich ofert.

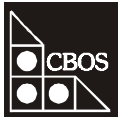
Częściej natomiast niż w latach dziewięćdziesiątych Polacy stykają się z sytuacjami korzystania przez kobiety z atrakcyjnych ofert pracy przeznaczonych wyłącznie dla nich. Częściej dowiadują się o takich przypadkach zarówno z rozmów z innymi osobami oraz osobistych kontaktów z kobietami, które korzystały z takich ofert, jak i z mediów. Taki stan rzeczy może wynikać z większej, niż miało to miejsce w roku 1998, otwartości rynku pracy dla Polaków. Warto pokreślić, że może tu chodzić także o legalne prace dla opiekunek dzieci, kelnerek, pielęgniarek itp.

W ostatnich kilku latach w społecznej świadomości umocniło się przekonanie, że obowiązek przeciwdziałania handlowi kobietami spoczywa na konkretnych instytucjach, a nie jest to wyłącznie problem kobiet. W opinii badanych, podobnie jak w roku 1998, procederem tym powinna zajmować się przede wszystkim policja, a następnie media, rząd.

Znaczącym zmianom, w stosunku do pomiaru z drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych, uległ społeczny zasięg wiedzy o działalności Fundacji La Strada zajmującej się przeciwdziałaniem handlowi kobietami i pomocą jego ofiarom. W roku 1998

o działalności tej fundacji słyszał zaledwie co czternasty ankietowany, w 2001 - nieco więcej niż co czwarty, a w 2004 - ponad jedna trzecia. Należy podkreślić, że o istnieniu Fundacji La Strada częściej słyszały kobiety deklarujące chęć podjęcia nielegalnej pracy za granicą niż pozostałe. Jest to o tyle istotne, że grupa ta jest najbardziej narażona na handel kobietami.

Opracowała
Małgorzata OMYŁA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby była taka możliwość, to czy zdecydował(a)by się Pan(i)
na pracę za granicą bez zezwolenia, "na czarno"?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	66	3	894
Płeć				
Mężczyźni	38	59	3	429
Kobiety	23	73	3	465
Wiek				
18-24 lat	47	49	4	133
25-34	34	63	3	165
35-44	38	60	3	155
45-54	35	63	2	185
55-64	15	81	0	111
65 lat i więcej	8	87	5	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	29	67	4	329
Miasto do 20 tys.	35	64	1	115
20-100 tys.	29	70	0	174
101-500 tys.	35	62	4	177
501 tys.i więcej mieszk.	26	71	4	98
Wykształcenie				
Podstawowe	22	73	4	249
Zasadnicze zawodowe	35	63	1	231
Średnie	35	62	3	313
Wyższe	24	73	3	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	26	72	2	67
Prac.umysł.niż.szczebła	34	63	4	82
Pracownicy fiz.- umysł.	37	60	4	66
Robotnicy wykwalifikowani	35	64	0	75
Robotnicy niewykwalifik.	42	54	4	36
Rolnicy	33	62	5	47
Pracujący na własny rach.	36	59	6	31
Bierni zawodowo				
Renciści	18	77	5	77
Emeryci	12	85	3	181
Uczniowie i studenci	53	43	4	72
Bezrobotni	46	52	2	105
Gospodynie domowe i inni	23	77	0	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	71	2	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	43	53	4	66
sekt. pryw. poza rolnict.	38	61	2	167
prywatnym gosp. rolnym	36	58	6	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	35	63	2	126
301-500	36	63	1	161
501-900	24	74	2	194
901-1200	25	70	4	68
Powyżej 1200 zł	27	69	3	46
Ocena własnych war. mater.				
Złe	35	62	3	300
Średnie	26	71	3	360
Dobre	32	65	3	234
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	11	87	3	57
Raz w tygodniu	28	69	3	435
1-2 razy w miesiącu	31	67	2	128
Kilka razy w roku	38	60	2	180
W ogóle nie uczestniczy	42	56	2	92
Poglądy polityczne				
Lewica	32	67	1	139
Centrum	33	64	3	249
Prawica	33	65	2	243
Trudno powiedzieć	25	71	5	262

Tabela 2. W prasie jest wiele ogłoszeń o atrakcyjnej, wykonywanej w dobrych warunkach i dobrze płatnej pracy dla kobiet za granicą. Czy, Pana(i) zdaniem, można mieć zaufanie do takich ogłoszeń czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	3	25	68	4	894
Płeć						
Mężczyźni	1	3	26	66	3	429
Kobiety	0	3	23	70	5	465
Wiek						
18-24 lat	1	7	42	49	1	133
25-34	1	2	28	69	1	165
35-44	0	0	22	74	4	155
45-54	0	2	20	74	3	185
55-64	1	4	18	72	5	111
65 lat i więcej	1	4	18	66	11	146
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	5	24	63	7	329
Miasto do 20 tys.	0	3	27	70	0	115
20-100 tys.	1	1	22	72	4	174
101-500 tys.	0	2	23	74	1	177
501 tys.i więcej mieszk.	0	0	31	65	4	98
Wykształcenie						
Podstawowe	1	6	25	60	8	249
Zasadnicze zawodowe	0	2	27	68	3	231
Średnie	1	2	22	72	3	313
Wyższe	0	1	23	74	1	101
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	1	19	78	2	67
Prac.umysł.niż.szczebła	2	0	23	73	2	82
Pracownicy fiz.- umysł.	0	1	16	82	0	66
Robotnicy wykwalifikowani	0	1	28	67	4	75
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	21	79	0	36
Rolnicy	0	6	34	54	6	47
Pracujący na własny rach.	0	0	14	86	0	31
Bierni zawodowo						
Renciści	1	4	24	64	8	77
Emeryci	1	3	19	69	8	181
Uczniowie i studenci	1	10	49	39	1	72
Bezrobotni	0	3	25	71	1	105
Gospodynie domowe i inni	0	5	26	62	7	55
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	1	24	75	0	134
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	2	1	28	69	0	66
sekt. pryw. poza rolnict.	0	0	17	79	4	167
prywatnym gosp. rolnym	0	6	33	58	3	44
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	2	4	21	71	2	126
301-500	0	2	24	73	0	161
501-900	0	4	20	71	5	194
901-1200	0	1	22	70	7	68
Powyżej 1200 zł	0	2	20	76	2	46
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	2	23	70	4	300
Średnie	0	3	26	66	5	360
Dobre	1	4	24	68	2	234
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	0	24	73	3	57
Raz w tygodniu	0	3	24	70	4	435
1-2 razy w miesiącu	1	7	28	62	2	128
Kilka razy w roku	1	1	28	66	4	180
W ogóle nie uczestniczy	0	4	18	69	9	92
Poglądy polityczne						
Lewica	1	1	26	72	1	139
Centrum	1	3	21	72	4	249
Prawica	0	3	26	67	3	243
Trudno powiedzieć	0	4	26	63	7	262

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy audycje radiowe, telewizyjne i artykuły w prasie na temat handlu kobietami mogą przyczynić się do ograniczenia liczby pokrzywdzonych w ten sposób kobiet czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	86	9	5	894
Płeć				
Mężczyźni	86	11	3	429
Kobiety	86	8	6	465
Wiek				
18-24 lat	84	13	3	133
25-34	88	10	2	165
35-44	88	10	2	155
45-54	89	8	3	185
55-64	87	7	6	111
65 lat i więcej	79	7	14	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	85	8	7	329
Miasto do 20 tys.	90	7	3	115
20-100 tys.	84	12	4	174
101-500 tys.	87	10	4	177
501 tys.i więcej mieszk.	88	10	2	98
Wykształcenie				
Podstawowe	80	10	10	249
Zasadnicze zawodowe	88	10	2	231
Średnie	86	11	3	313
Wyższe	95	2	3	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	98	2	1	67
Prac.umysł.niż.szczebła	81	11	8	82
Pracownicy fiz.- umysł.	88	12	0	66
Robotnicy wykwalifikowani	93	7	0	75
Robotnicy niewykwalifik.	90	9	2	36
Rolnicy	85	10	4	47
Pracujący na własny rach.	92	4	3	31
Bierni zawodowo				
Renciści	80	13	7	77
Emeryci	83	6	11	181
Uczniowie i studenci	86	10	4	72
Bezrobotni	84	13	3	105
Gospodynie domowe i inni	84	15	1	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	89	7	4	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	88	12	0	66
sekt. pryw. poza rolnict.	90	8	2	167
prywatnym gosp. rolnym	84	11	5	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	91	4	4	126
301-500	89	7	5	161
501-900	82	10	8	194
901-1200	88	9	3	68
Powyżej 1200 zł	89	11	0	46
Ocena własnych war. mater.				
Złe	85	9	7	300
Średnie	87	8	5	360
Dobre	86	11	3	234
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	84	11	5	57
Raz w tygodniu	85	10	6	435
1-2 razy w miesiącu	89	8	3	128
Kilka razy w roku	88	8	4	180
W ogóle nie uczestniczy	84	11	5	92
Poglądy polityczne				
Lewica	91	7	2	139
Centrum	86	11	3	249
Prawica	89	8	2	243
Trudno powiedzieć	80	10	10	262

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, dostępne w prasie, radiu lub telewizji informacje o handlu kobietami są wystarczające, aby przestrzec kobiety?

(%)

	Wystar- czające	Niewystar- czające	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	61	9	894
Płeć				
Mężczyźni	32	62	6	429
Kobiety	30	59	11	465
Wiek				
18-24 lat	36	61	4	133
25-34	36	58	6	165
35-44	25	73	3	155
45-54	31	64	5	185
55-64	28	59	13	111
65 lat i więcej	26	48	26	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	26	63	12	329
Miasto do 20 tys.	23	66	11	115
20-100 tys.	34	59	7	174
101-500 tys.	36	59	5	177
501 tys.i więcej mieszk.	40	54	6	98
Wykształcenie				
Podstawowe	29	54	17	249
Zasadnicze zawodowe	29	65	6	231
Średnie	32	63	5	313
Wyższe	34	60	6	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	39	60	1	67
Prac.umysł.niż.szczebła	24	67	9	82
Pracownicy fiz.- umysł.	31	63	6	66
Robotnicy wykwalifikowani	29	69	2	75
Robotnicy niewykwalifik.	39	61	0	36
Rolnicy	24	65	11	47
Pracujący na własny rach.	39	52	9	31
Bierni zawodowo				
Renciści	26	57	17	77
Emeryci	28	54	18	181
Uczniowie i studenci	41	56	4	72
Bezrobotni	28	68	4	105
Gospodynie domowe i inni	33	58	9	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	26	70	5	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	45	52	3	66
sekt. pryw. poza rolnict.	33	62	5	167
prywatnym gosp. rolnym	26	66	8	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	64	3	126
301-500	32	63	5	161
501-900	26	60	14	194
901-1200	35	59	6	68
Powyżej 1200 zł	41	56	3	46
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	63	10	300
Średnie	29	61	10	360
Dobre	37	57	5	234
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	61	13	57
Raz w tygodniu	32	58	10	435
1-2 razy w miesiącu	33	62	6	128
Kilka razy w roku	27	67	6	180
W ogóle nie uczestniczy	28	59	13	92
Poglądy polityczne				
Lewica	26	68	6	139
Centrum	36	57	7	249
Prawica	33	62	5	243
Trudno powiedzieć	25	59	16	262

Tabela 5. Kto, jakie instytucje, Pana(i) zdaniem, powinny się zajmować przeciwdziałaniem handlowi kobietami?
Z podanych odpowiedzi proszę wskazać nie więcej niż trzy. 1 - Policja; 2 - Telewizja, radio, prasa - gazety, czasopisma; 3 - Rząd; 4 - Instytucje rządowe; 5 - Instytucje samorządowe; 6 - Organizacje społeczne pozarządowe, tj. fundacje, stowarzyszenia; 7 - Kościół lub organizacje kościelne; 8 - Nikt, kobiety same powinny pilnować swoich spraw

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	45	38	31	8	23	8	25	2	894
Płeć										
Mężczyźni	77	45	44	32	8	20	8	23	1	429
Kobiety	73	45	33	31	8	26	9	26	2	465
Wiek										
18-24 lat	78	52	35	39	8	33	7	18	0	133
25-34	79	43	42	30	10	27	3	19	1	165
35-44	68	51	31	34	6	27	7	28	3	155
45-54	79	51	41	32	9	16	7	27	1	185
55-64	71	34	40	33	6	22	13	28	2	111
65 lat i więcej	72	35	38	20	8	16	15	27	3	146
Miejsce zamieszkania										
Wieś	72	40	40	35	7	20	9	23	3	329
Miasto do 20 tys.	76	51	29	27	12	18	8	27	2	115
20-100 tys.	77	43	47	22	7	28	8	27	0	174
101-500 tys.	76	48	33	34	9	24	7	30	2	177
501 tys.i więcej mieszk.	78	51	35	35	9	30	10	13	0	98
Wykształcenie										
Podstawowe	75	40	45	22	4	18	14	24	4	249
Zasadnicze zawodowe	75	44	42	30	8	22	6	25	1	231
Średnie	76	49	33	36	9	26	6	27	1	313
Wyższe	73	46	27	44	15	31	9	18	0	101
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	82	55	25	40	13	29	7	18	0	67
Prac.umysł.niż.szczebla	74	42	28	47	12	25	9	23	3	82
Pracownicy fiz.- umysł.	83	63	30	31	7	29	5	19	2	66
Robotnicy wykwalifikowani	75	35	42	36	4	26	6	26	0	75
Robotnicy niewykwalifik.	81	28	61	19	19	24	0	23	0	36
Rolnicy	71	55	38	29	7	21	19	24	1	47
Pracujący na własny rach.	71	52	34	48	3	15	5	30	0	31
Bierni zawodowo										
Renciści	63	40	51	26	1	16	9	22	5	77
Emeryci	76	35	41	25	10	18	15	28	1	181
Uczniowie i studenci	79	52	38	37	8	34	8	15	0	72
Bezrobotni	76	53	36	25	10	21	5	29	2	105
Gospodynie domowe i inni	70	42	35	27	2	29	0	33	4	55
Pracuje w:										
inst. państw., publicznej	75	51	33	36	12	21	7	29	1	134
spółce właścicieli										
prywatnych i państwa	81	37	38	35	18	24	9	17	0	66
sekt. pryw. poza rolnict.	79	46	36	39	4	29	4	20	2	167
prywatnym gosp. rolnym	69	53	38	32	9	21	17	28	0	44
Dochody na jedną osobę										
Do 300 zł	80	47	42	25	10	23	4	26	1	126
301-500	75	48	39	30	7	23	7	27	2	161
501-900	73	40	40	30	8	24	11	22	2	194
901-1200	82	41	33	39	17	18	13	26	0	68
Powyżej 1200 zł	75	45	36	42	10	29	7	25	0	46
Ocena własnych war. mater.										
Złe	75	45	41	32	8	20	7	23	1	300
Średnie	75	45	37	29	7	24	9	25	2	360
Dobre	74	45	35	33	10	25	9	25	2	234
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	79	44	43	26	6	19	15	20	5	57
Raz w tygodniu	77	47	39	32	8	21	8	25	1	435
1-2 razy w miesiącu	71	43	33	31	10	24	7	28	2	128
Kilka razy w roku	74	46	36	34	10	25	7	23	3	180
W ogóle nie uczestniczy	70	39	43	25	3	31	10	22	1	92
Poglądy polityczne										
Lewica	73	44	42	27	12	26	7	33	0	139
Centrum	79	48	38	35	7	27	9	24	0	249
Prawica	74	48	37	34	9	24	9	22	2	243
Trudno powiedzieć	72	39	37	28	7	17	8	23	4	262

Tabela 6. Czy słyszał(a) Pan(i) o działalności Fundacji La Strada?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	62	1	894
Płeć				
Mężczyźni	39	61	1	429
Kobiety	35	62	3	465
Wiek				
18-24 lat	34	63	2	133
25-34	49	49	2	165
35-44	37	61	1	155
45-54	46	52	2	185
55-64	34	64	2	111
65 lat i więcej	13	86	1	146
Miejsce zamieszkania				
Wieś	24	74	1	329
Miasto do 20 tys.	33	65	3	115
20-100 tys.	37	59	3	174
101-500 tys.	45	53	1	177
501 tys. i więcej mieszk.	65	35	0	98
Wykształcenie				
Podstawowe	14	84	2	249
Zasadnicze zawodowe	30	70	0	231
Średnie	47	50	3	313
Wyższe	74	24	2	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	71	26	3	67
Prac. umysł. niż. szczebla	60	35	5	82
Pracownicy fiz.- umysł.	56	44	0	66
Robotnicy wykwalifikowani	48	52	0	75
Robotnicy niewykwalifik.	24	76	0	36
Rolnicy	12	88	0	47
Pracujący na własny rach.	61	39	0	31
Bierni zawodowo				
Renciści	18	81	1	77
Emeryci	20	78	2	181
Uczniowie i studenci	30	67	3	72
Bezrobotni	35	63	2	105
Gospodynie domowe i inni	28	70	2	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	56	42	2	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	47	53	0	66
sekt. pryw. poza rolnict.	56	42	2	167
prywatnym gosp. rolnym	13	87	0	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	29	67	4	126
301-500	38	59	3	161
501-900	38	60	2	194
901-1200	41	57	2	68
Powyżej 1200 zł	56	44	0	46
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	72	2	300
Średnie	37	62	1	360
Dobre	50	48	2	234
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	64	3	57
Raz w tygodniu	34	65	1	435
1-2 razy w miesiącu	35	63	3	128
Kilka razy w roku	38	60	2	180
W ogóle nie uczestniczy	48	49	2	92
Poglądy polityczne				
Lewica	43	56	1	139
Centrum	41	57	2	249
Prawica	45	54	1	243
Trudno powiedzieć	20	76	3	262